

ОДИН ДЕНЬ З ЖИТТЯ
ПЕРЕДОВОЇ ДОНБАСУ

4

МАЛЮНКИ – ЗБРОЯ
ПРОТИ ВОРОГА

5

ВІД СКИФІВ
ДО КІБОРГІВ

6-7

Козацькому роду нема переводу!

Козацький Край

№2 (66)
25 квітня 2015 р.

ДУХ ХОЛОДНОГО ЯРУ ЗАВЖДИ ЖИВИЙ!

*Роками, десятиліттями й віками
він гартує патріотів...*

Стор. 3

Малюнок Святослава ПАЩУКА

У ЕМБЛЕМІ МОТОФЕСТИВАЛЮ "ТАРАСОВА ГОРА-2015" – "БАЙКЕР" ... ТАРАС ШЕВЧЕНКО

Визначено дати й місце проведення цьогорічного мотофестивалю "Тарасова Гора-2015": з 4 по 7 червня під Черкасами, с. Чапаєвка, турбаза "Придніпровська". На відміну від ганебних "Нічних вовків" кримського Хірурга, ці байкери свою Україну люблять...

Цьогорічний девіз мотофестивалю "Тарасова гора" цитатою з Шевченка натяє на свій вік: "Нам 13-ий минав..." У емблемі фестивалю, мальованій столичним художником Андрієм Єрмоленком – Шевченко зображений на мотоциклі з тризубом на синьо-жовтому бакові. Великий Кобзар промальований так, що патріотично налаштованій молоді точно сподобається: в одязі напівбайкерському-напівмілітарі, з шевронами "Тарасова гора" і "Укроб" на куртці і з татуваннями на обох руках...

Вже визначений хедлайнер концерту мотофестивалю – ним буде лауреат першої "Червоної рути", знаменитий гурт "Брати Гадюкіни".

Ярослав ЗВЕНИГОРА, малюнок Андрія ЄРМОЛЕНКА

Україна відсвяткує 100-річчя Перемоги над російським військом

Президент Петро Порошенко видав указ про заходи щодо вшанування Українських січових стрільців та 100-річчя їхньої перемоги на горі Маківці.

Про це повідомляє прес-служба президента.

"Указ видано з урахуванням вагомості ролі формувань Українських Січових Стрільців у відродженні національних воєнних традицій, їхньої активної участі в Українській революції 1917-1921 років та становленні української державності на початку ХХ століття", – йдеться у повідомленні.

Зокрема, окрім традиційних лекцій, виставок та наукових конференцій, у рамках виконання указу в травні 2015 року на горі

Маківка на Львівщині відбудуться ювілейні заходи, у тому числі за участю молодіжних організацій України.

Окрім того, Порошенко доручив назвати або перейменувати військові частини, навчальні заклади на честь Українських Січових Стрільців.

www.unian.ua

У травні 1915 року воїни Легіону Українських Січових Стрільців здобули блискучу перемогу над російським солдатню

ДОВІДКА

Бой за гору Маківка – запеклі позиційні бої, які тривали з 29 квітня до 4 травня 1915 між підрозділами австро-угорської піхотної дивізії фон Фляйшнера (до складу якої входили сім сотень першого та другого куренів УСС) та російськими військами.

Через величезні втрати російські війська не змогли продовжити наступ і вже через тиждень змушені були повністю відступити перед наступом австрійських підрозділів.

Особливою мужністю під час боїв за Маківку відзначилися частини Українських Січових Стрільців.

Інститут нацпам'яті радить, як провести вшанування, присвячені річниці завершення Другої світової

Україна впроваджує нову традицію урочистостей 8 та 9 травня в європейському дусі пам'яті та примирення.

8 травня як День пам'яті та примирення та 9 травня як День перемоги над нацизмом у Другій світовій війні (День перемоги) цього року відзначатиме Україна. Про це йдеться в Указі Президента "Про заходи з відзначення у 2015 році 70-ї річниці Перемоги над нацизмом у Європі та 70-ї річниці завершення Другої світової війни" та Законі "Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939–1945 років".

Україна вшановує пам'ять кожного, хто боровся з нацизмом, та підкреслює солідарність і бойове братерство усіх Об'єднаних Націй, як держав, так і бездержавних тоді народів.

Важливо гідно вшанувати подвиг Українського народу, його визначний внесок у перемогу антигітлерівської коаліції у Другій світовій війні та увічнити пам'ять про загиблих воїнів, жертв війни, воєнних злочинів, депортацій та злочинів проти людяності, скоєних у роки війни, – підкреслюється в законодавчих актах.

"Протягом 24 років незалежності Україна відзначала 9 травня День Перемоги за усталеним радянським зразком. Це не відповідало історичній пам'яті українського народу і загальноєвропейським традиціям та призводило до ігнорування трагічних сторінок Другої світової війни, закріплювало в свідомості культ війни, – пояснює Голова Українського інституту національної пам'яті Володимир В'ятрович.

Він наголосив, що важливо зосередити увагу не на військових парадах і гучних святкуваннях, що є своєрідною формою пропаганди війни, а на допомозі ветеранам та вшануванні загиблих.

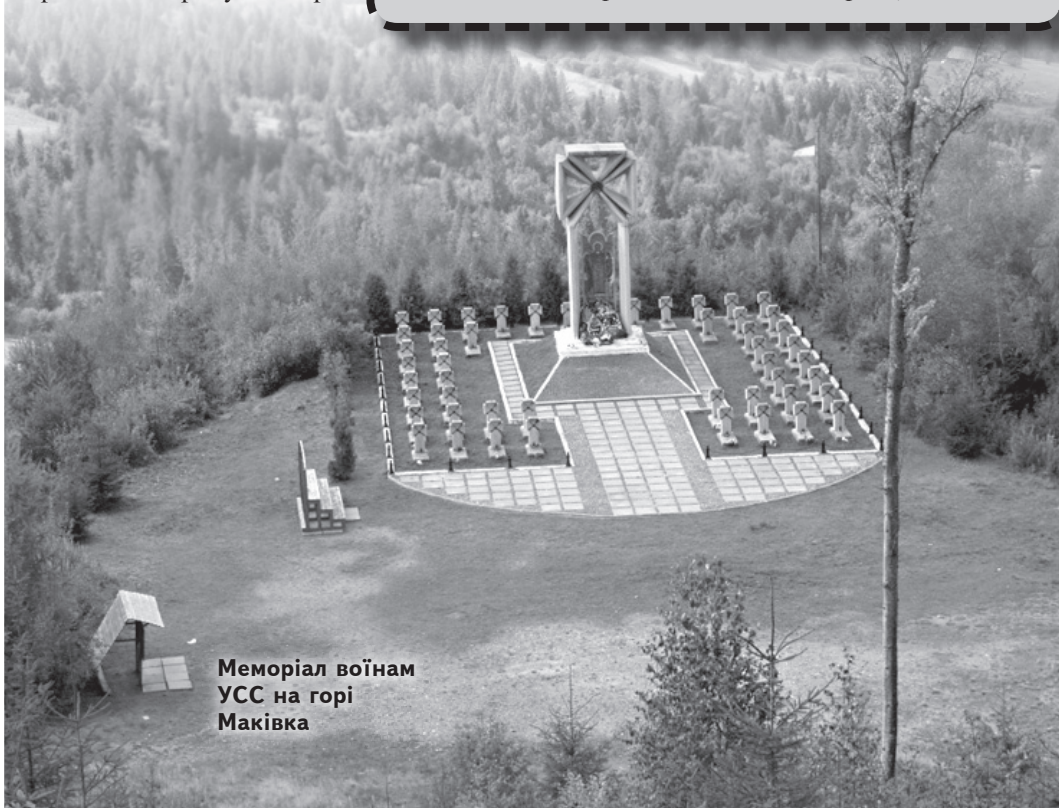
Український інститут національної пам'яті підготував методичні матеріали, у яких пояснює мету заходів, наводить історичну довідку, термінологічний словник, рекомендує перелік документальних фільмів, присвячених Україні в Другій світовій війні, та список науковців, які спеціалізуються на даній темі.

Окрім того, УІНП рекомендує відповідним органам державної влади та місцевого самоврядування організувати 8 травня там, де це можливо, мистецьку акцію "Перша хвилина миру" – концерт симфонічної музики, що має символічно завершитися о 23:01 – у хвилину, коли за Актом про беззастережну капітуляцію Німеччини було проголошено припинення вогню.

Україна уже долучилася до загальноєвропейської традиції вшанування жертв війни із використанням червоних маків.

Нагадаємо, Український інститут національної пам'яті – центральний орган виконавчої влади, який на урядовому рівні відповідає за відновлення історичної пам'яті та подолання наслідків тоталітарного минулого в суспільстві.

www.istpravda.com.ua

Меморіал воїнам
УСС на горі
Маківка

ДУХ ХОЛОДНОГО ЯРУ ЗАВЖДИ ЖИВИЙ!

Роками, десятиліттями й віками він гартує патріотів...

Цієї весни виповнюється 95 років від дня загибелі Головного отамана Холодного Яру Василя Чучупака, а також 95 років від часу створення Холодноярської бригади та Степової дивізії — легендарних добровольчих формацій, які взяли участь у всеукраїнському повстанні проти російських окупантів навесні, влітку й восени 1920 р.

Ювілейні 20-ті вшанування борців за волю України пройдуть у Чигирині і в Холодному Яру 25 — 26 квітня 2015 року за участю Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета.

ПЛАН ВШАНУВАНЬ:

25 квітня, субота, Чигирин, Богданова гора, бастион Дорошенка, збір о 10.00, початок о 10.30, молебень за Україну патріарха Філарета, благословення патріарха Філарета воякам, виступ керівників Черкаської області та командирів батальйонів, прес-конференція керівництва Черкаської області, командирів батальйонів та першопіархів УПЦ КП.

25 квітня, субота, Чигирин, стадіон, 13.15, виступи командирів батальйонів і полків, політиків, керівників м. Чигирин, парад учасників АТО, урочисте прийняття добровольців до лав добровольчих полків і батальйонів, показові виступи вояків різних частин, змагання між ними, фотосесія чигиринських красунь із вояками АТО, формування чигиринських волонтерських груп підтримки добровольчих полків і батальйонів та їхніх цивільних представництв, автограф-сесія українських вояків, книжковий фестиваль "Чигирин-2015", ярмарок виробів народних майстрів, конкурс дитячих малюнків та інших виробів — подарунків воякові, військовий і медичний вишкіл дітей і дорослих інструкторами "Українського легіону".

25 квітня, субота, Чигирин, центр, 17.00 — 22.00, Мистецький фестиваль козацької слави "Холодний Яр-2015" за участю провідних українських гуртів, виступи вояків, волонтерів і політиків, прес-конференція музикантів, конкурс знавців Холодного Яру, відвідання резиденції Богдана Хмельницького.

26 квітня, неділя, Мельники, центр,

збір о 10.00, початок о 10.30, покладання квітів і вінків до Меморіалу героям Холодного Яру, виступи керівників Черкаської області, командирів батальйонів і полків, митців, народних депутатів і політиків, формування вояцької делегації для вшанування могили

Головного отамана Холодного Яру та братської могили холодноярців Петра Токовенка, Прохора Деркача, Руденка і Гаврилка "Полтавця" на кладовищі с. Мельники (покладання квітів, літія, громадська панахида), відкриття і освячення символічної могили братам Чучупакам, могили яких не збереглися, відкриття меморіальної

таблички на братській могилі холодноярських козаків-повстанців; покладання квітів до пам'ятника поручникові Армії УНР, письменникові Юрієві Горлісу-Горському; відвідання Мотриного монастиря, де в юності послушником був Максим Залізняк, де "табором стояли гайдамаки", де бував Тарас Шевченко, відкриття на території Мотриного монастиря пам'ятника сотникові полку гайдамаків

Холодного Яру Іванові Компанійцю, меморіальний мітинг, відвідання Свято-Троїцької церкви Мотриного монастиря, холодноярських печер, хутора Буда і дуба Максима Залізняка, покладання квітів на символічну могилу

останнього кошового Запорозької Січі Петра Калнишевського та до пам'ятника Небесній сотні, освячення храму Праведного Петра Багатостраждального (Калнишевського), поминальний обід.

На заклик Історичного клубу "Холодний Яр", полку "Азов", ДУК "Правий сектор", Легіону "Свободи", Української православної церкви Київського патріархату,

Черкаської обласної державної адміністрації, Чигиринської РДА, Національного заповідника "Чигирин", ВО "Свободи" та музейно-етнографічного комплексу "Дикий хутір" вшанувати героїв Холодного Яру, відгукнулися батальйон ім. Кульчицького, батальйони "Чернігів", "Полтава" і "Золоті ворота", рота "Східного корпусу", Національна гвардія,

які сформували делегації на чолі з командирами частин, прикордонники з Черкащини, вояки "Айдару", Козацький полк ім. Івана Богуна, (Вінниця), Чорні запорожці з Перемишля, Пласт, "Український легіон", та велика кількість козацьких організацій.

"Вільним козацтвом Холодного Яру" відновлена криївка на місці повстанського табору столітньої давнини. Новиною навіть для тих, хто не вперше буває на холодноярських вшануваннях стане те, що становлено пам'ятні знаки біля Гайдамацького ставу та на місці поховання отамана Івана Компанійця біля Мотриного монастиря.

У рамках ювілейних, 20-х вшанувань борців за волю України, які пройдуть у Чигирині і в Холодному Яру 25 — 26 квітня 2015 року, відбудеться Мистецький фестиваль козацької слави "Холодний Яр-2015р". Любителів патріотичних пісень порадує підбірка справді потужних виконавців.

Серед тих, хто гратиме й співатиме на сцені фестивалю — Арсеній Білодуб (гурт "Сокира Перуна"), Живосил Лютий, "Тінь сонця", "Вертеп", "Кому вниз", "Друже музико", "Широкий лан", "Рутенія", "Брати Мельники", Тарас Силенко, Тарас Компаніченко та Михайло Коваль.

Та найголовніше — це спілкування і єднання патріотів. Разом переможемо!

ГЕРОЯМ СЛАВА!

ОДИН ДЕНЬ З ЖИТТЯ ПЕРЕДОВОЇ...

"Козацький край" продовжує серію фоторепортажів з переднього краю у зоні АТО. Цього разу – фото із Луганської ТЕС та блокпосту "Фасад", висунутому за міст через річку на в'їзді до міста Щастя. Знімки зроблено 22 квітня – у день народження "вождя світового пролетаріату" Леніна, неоколоніальну політику якого намагаються продовжити сусіди нашої держави. У цей день бойовики так званої "ЛНР" влаштували обстріл Щастя. Що поробиш – ну не подобається їм, коли в Україні є Щастя!..

Фото Андрія КРАВЦЯ

МАЛЮЮЧИ "БОЙОВІ ПИСАНКИ", УКРАЇНЦІ ВЛУЧНО ПОСМІЯЛИСЯ НАД ВОРОГАМИ НАШОЇ ДЕРЖАВИ

На Великдень українські соцмережі "вибухнули" малюнками на тему свят, поєднаних з очікуванням прогнозованих експертами ускладнень після свят у зоні АТО.

З властивим нащадкам козаків почуттям гумору, невідомий художник натякнув, що навіть з відведенням від лінії фронту важким озброєнням "укропи" здатні натовкти ребра ворогові, якщо той зважиться продовжити вторгнення на українські землі. "Наглядно" пояснюючи це, художник зобразив розмальовану підписанку ручну гранату з саркастично-погрозливим підписом червоночорними, як "бандерівський" прапор літерами: "Здали всю зброю — залишилися тільки писанки. Ласкаво просимо до України!"

Художник Юрій Журавель оригінально змалював традиційну пасхальну забаву — гратися "навбитки"

ЗДАЛИ ЗБРОЮ - ЗАЛИШИЛИСЯ ТІЛЬКИ ПИСАНКИ

ЛАСКАВО ПРОСИМО ДО УКРАЇНИ

писанками — чия переможе. На його малюнку пасхальна писанка з давнім трипільським орнаментом, яка вже ушент розбила яйце з намальованими губою і підборіддям, схожими на ті, які є в одного біглого до Ростова колишнього правителя України. А після цього переможна писанка розколює яйце з намальованим на ньому лицем, вже схожим на лице правителя агресивної сусідньої країни, від чого те репається...

Ту саму тему гри "навбитки" обіграв якийсь художник з соцмереж. Писанка з намальованим на ній тризубом розбиває яйце, розмальоване як панцир колорадського жука.

вбитки" обіграв якийсь художник з соцмереж. Писанка з намальованим на ній тризубом розбиває яйце, розмальоване як панцир колорадського жука.

А підпис нагадує, що "Завжди перемагає той, у кого яйця міцніші".

Тиха й мирна картинка від польки литовського походження Беати Куркуль. На її малюнку — родина українського воїна: тато, мама і їхня дитина. На передньому плані — писанки з синьо-жовтою стрічкою, складені у військовому шоломі замість пасхального кошика. Красива алегорія хитких сподівань на мир...

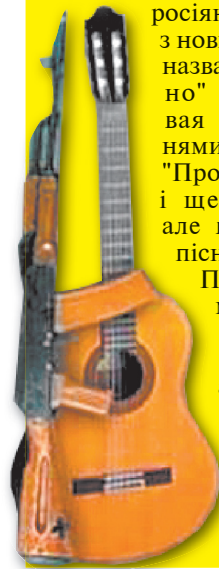
Ярослав ЗВЕНИГОРА

РОСІЙСЬКІ ВИКОНАВЦІ "БЛАТНИХ" ПІСЕНЬ ЗМІНИЛИ ПСЕВДОНІМИ БАНДЕРА І ПЕТЛЮРА НА "ТИХІШІ"...

Першим не витримав той, хто починав кар'єру з альбому блатних пісень "По етапу" і гучно називався "Андрієм Бандерою". Виявилось, що насправді його звать Едуард Измestьев і тепер він кається, що провокував накручену російську публіку епатажним краденим прізвиськом "Бандера". З'ясувалося, що проєкт "Бандера" ще до Майдану в Україні і початку боїв на Донбасі співакові рекомендувала "для розкрутки" московська продюсерська компанія "Союз Продакшн". Цікаво, що як тільки Едік Измestьев знову став просто Едіком Измestьевим, слухачів у нього стало ще менше, аніж було — на даний час він намагається зібрати аншлаги по будинках культури залізничників на Південному Уралі...

Днями у Воронежі пообіцяв змінити прізвище й інший виконавець — Віктор Петлюра. Щоправда, уродженець Сімферополя запевняє, що це — його прізвище від народження і ще не знає, яке візьме замість нього. Хоча точно вирішив, що зі старим попрощається, бо усвідомлює, з яким переляком на нього зараз реагують росіяни. Хто зна, може з новим альбомом, який назвав дуже "оригінально" — "Самая красивая женщина" (з піснями, що називаються "Про тебя", "Для тебя" і ще не дописаною, але вже анонсованою піснею "На тебе") експетлюра відчинить ногою двері будинків культури не тільки у Воронежі, а й в Урюпинську чи навіть у Тамбові?..

Ярослав ЗВЕНИГОРА

"Козацький край" — це найбільш актуальні публікації.

Наші журналісти працюють з архівами, істориками і краєзнавцями та виїжджають безпосередньо на передову у зону АТО — з Вами і для Вас ми пишемо про історію і сьогодення боротьби за Волю України..

Сайт нашої газети в Інтернеті оновлюється ЩОДЕННО!

www.cossackland.org.ua

ВІД СКІФІВ ДО

Українці у всі часи та понад усе цінували свою свободу. І значною мірою через це воювати нам доводилось багато і часто. Доводиться і нині захищати себе від нападників і не допускати завоювання нашої землі. Хто б міг подумати, що брати до рук зброю українцям доведеться й у третьому тисячолітті...

Змінювались обладунки, зброя, воєнна тактика та способи формування військ. Та незмінним залишався волелюбний дух, незламність і здатність до саможертвності, яка дивує увесь світ. Не раз ми воювали і боролись. Переможемо і цього разу. Бо славні справжні герої були завжди і не перевелися досі в Україні.

Скіфські воїни (VII – III ст. до н. е.)

Як відомо, скіфи створили першу на території України державу — Велику Скіфію. Ця держава була військовою організацією. Воїнами ставали не лише всі працездатні чоловіки, а й більшість жінок Великої Скіфії. Скіфи постійно воювали з Херсонесом і Боспорським царством. У 331 р.

до н. е. перемогли військо славетного Олександра Македонського. Кажуть, це була перша нищівна поразка армії імперії Македонського, яка тоді ще й перебувала на піку своєї могутності. І ця поразка сталася на території сучасної України. Відомою є також війна скіфів з перським царем Дарієм, під час якої вони вкотре показали себе непереможними воїнами.

Якщо говорити про "воєнний менталітет", то можна сказати, що скіфи були досить жорстокими. Деякі давні джерела навіть розповідають, що ті колекціонували черепи убитих ворогів (такі свідчення дає Геродот). До зброї і воєнної підготовки ставились дуже серйозно.

Лук з отруйними стрілами був однією з основних збройних одиниць наших предків. Скіфський лук як особливий вид зброї навіть згадується у "Іліаді". Іншими були короткий меч акінак, бойова сокира та дротики. Чи не найбільшого значення у бою надавалось кінноті.

Екіпіровка залежала від соціального становища, рівня забезпеченості та віку воїна. Скіфи перед боєм одягали литі шоломи. Цікаво, що пояси з металевим набором були винайдені саме скіфами.

Отже, Скіфія була могутньою державою, а скіфи — великими воїнами. Можливо, нам важко зрозуміти їхні уявлення і світогляд з відстані нашого часу, та однозначно до нашої ери весь світ керувався зовсім іншими, часто незрозумілими для нас законами...

Дружинники Київської Русі (IX – XIII століття)

У часи існування Київської Русі військовому мистецтву надавалось особливого, великого значення.

Воїни були добре тренуваними та готовими у будь-який час іти в бій. Армія могутньої держави була оснащена всіма сучасними засобами для оборони та наступу. Основними ворогами Київської Русі, як відомо, були монголо-татари, раніше — половці та печеніги.

Особливістю українських військ цього періоду було те, що воєнні формування складали окремі роди русичів. Дружинники були не тільки воїнами, а й радниками князя. Велике значення тоді мало народне ополчення, яке, власне, і називали словом "воїни".

Цікаво, що ще у давній період Русі існувала незвичайна традиція — "постриги". Хлопчики вже у віці 3-4 років ставали на шлях воїнів. У давніх переказах українські воїни зображені як надзвичайно хоробрі і вірні своїй Батьківщині. Разом із підлеглими у бій завжди ішов князь і також вступав у битву з ворогами.

Основною зброєю того часу були короткі списи, мечі, луки і ножі-скрамасакси. Щодо обладунків, то шоломи у русичів були гостроверхими, тіло і навіть обличчя захищала кольчужна сітка.

А щити були дерев'яними. Спорядженню верхового коня теж надавалось великого значення.

Основу князівських збройних загонів складали дружинники-лицарі. Чи були це лицарі у нашому з вами сучасному розумінні? Мабуть, так, адже лицарство як явище, поширене у середньовічній Європі, було і у нас.

Наприклад, князь Святослав, за свідченнями літописців, був дуже хоробрим, понад усе цінював честь воїна, рівність побратимів та був готовий до самопожертви. "Святослав був хоробрим, легкий на ходу як барс, у поході не возив а собою ні казанів, ні наметів... і як ішов із ким воювати, то посилав перед себе своїх послів, щоб вони оповістили при те ворогів, кажучи: "Іду на ви".

Руси здобули собі славу відважних і вправних воїнів. Відомо, що їхні загопи не раз перемагали кількісно переважаючі сили ворогів. Візантійський літописець Лев Діакон так писав про них: "...роси, що здобули славу переможців у сусідніх народів, вважаючи за величезне лихо втратити її і бути переможеними, билися відчайдушно".

Козаки (XV – XVIII століття)

Українців називають козацькою нацією, за звичаями, традиціями, а духом. То що ж означає насправді цей козацький дух?

Варто зауважити, що період Козаччини сам по собі був дуже насичений і про козацтво як про єдине збірне поняття говорити важко. Козаки були різними і боротьба їх була різноплановою: ці воїни захищали українські кордони від турецько-татарських завойовників і самі нападали на територію Османської імперії; вони служили гетьманам і були вільними; воювали у королівських вій-

розвинуті кіннота, піхота та навіть флот. У XVII столітті їхню піхоту вважали найкращою в Європі. Вміло стріляли з рушниць, мушкетів та володіли холодною зброєю. А ще характеризувались неабиякою спритністю та вмінням виходити зі, здавалось б, безвихідних ситуацій. Бо ж кажуть, були серед них навіть характерники.

"Ні вогонь, ні вода, ні шабля, ні звичайна куля, крім срібної, їх не брали". Так говорили про легендарних характерників. Вважали, що вони знають таємну силу речей, знають майбутнє та вмюють те, що звичайному воїну не під силу. Письменник Андрій Чайковський пише про них: "Хто меткий та хитрий, вміє собі поради, дістає від товариства прикметник характерника, якогось надчоловіка, котрого куля не бере і котрий самого чортяку вміє окульбачити і заставити собі служити".

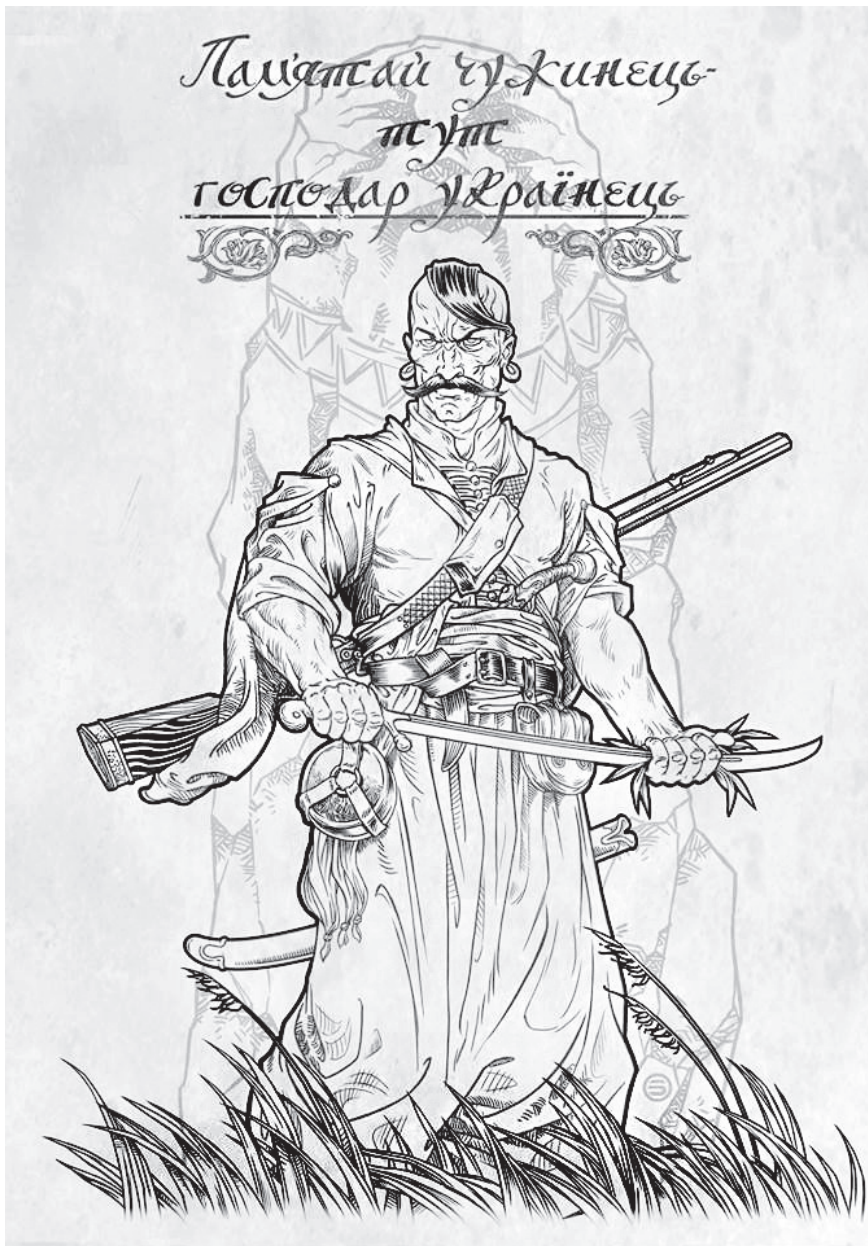
Опришки (XVI – XIX століття)

Опришки були воїнами-повстанцями. Вони боролись проти панського гніту: польської шляхти, австрійських та угорських панів, молдавських бояр. Тих, хто поведився зверхньо та несправедливо із простими людьми. Таких вони грабували, нападаючи зненацька і знову тікаючи у свої засідки. А скільки є легенд про награбовані і досі не знайдені скарби опришків!.. Збирались у так звані ровти і жили в горах майже цілий рік. Опришки діяли у доволі величезних територіях Карпат: від Галичини до Закарпаття.

Опришки самі походили з селян і відповідно мали неабияку підтримку мешканців довколишніх поселень. Місце перебування опришків завжди трималося у найсуворішій таємниці і ніхто з людей не міг видати її. В опришках були вишколені бійці, загартовані фізично і стійкі морально. Юнаки наполегливо вчилися бойових прийомів у старших, опановували мистецтво володіння зброєю.

Одягались опришки насправді просто, у сорочки та сукняні плащі. Зброя їхня змінювалась із розвитком техніки військової справи. Першу стріляти з луків, далі — з рушниць і пістолів. Та улюбленою їх зброєю були дуже гострі топірці — бартки. Ця особлива зброя була ще й красивою: ширшу частину прикрашали найрізноманітнішими орнаментами, а вужчу або закручували у ріг, або витісували у формі коника, тощо. Кажуть, обряд посвячення в опришки проходив із демонстрацією вміння володіти топірцем, на цій зброї навіть складали присягу. Бартку використовували і сам очільник опришків — Олекса Довбуш. А застрелений він був, за легендою, срібною кулею...

Деякі історики зазначають, що опри-

"КІБОРГИ"

українські воїни
всіх часів –
хто вони?

шки – дуже малочисельні загони. Та це не зовсім так. Відомо, що вони воювали разом із гайдамаками на Великій Україні. У різні часи опришки штурмували і заволоділи королівським замком у Новотанці, замком у Сяноку, захопили Богородчанську фортецю та фортецю Пнів. Тож це були досить потужні військові формування, які залишилися у народній пам'яті легендарними месниками, непереможними героями.

Січові стрільці та Армія УНР (XX століття (1914–1920 роки))

Стрілецький рух почав формуватися ще задовго до Першої світової війни. Національно свідомою молоддю була об'єднана у організації "Сокил" та "Січ", де плекалась мораль національної єдності, проводилась хороша фізична підготовка.

Січові стрільці фактично стали підрозділом Армії УНР. Добровольча військова формація згодом стала організацією на засадах регулярного війська. Перші січові стрільці були сформовані із галичан. Не секрет, що входили вони до складу австрійського ландштурму. Та важливо, що організація була сформована з українців, на чолі яких стояли теж українські командири.

Австро-Угорська імперія сама остерігалася військової потуги українства, тому з кількадесят тисяч добровольців відібрала лише 2,5 тисячі. Згодом військовополонені, що вийшли з австро-угорської армії, утворили 1-й курінь. Курінь січових стрільців мав за мету захищати Центральну Раду від більшовиків.

Окремий загін Січових Стрільців став на чолі повстання проти гетьмана Скоропадського після проголошення ним федерації з Росією. У вирішальному бою наші стрільці перемогли гетьманських дружинників.

Січові стрільці мали свої полки піхоти та артилерії, кінний полк. Військовий вишкіл у них називався муштрою. Та головною все ж була самодисципліна. Одягали стрільці характерні "мазепинки" та червоно-чорні стрічки на верхній одяг. Використовували кріси, багнети, гранати, артилерію. Цікаво, що для навчання військової справи спеціально було видано близько десятка українськомовних підручників. Писали їх українці самостійно, часто й від руки.

Січові стрільці були чудово організованим формуванням національно свідомих, думаючих людей, носіїв високих ідей і благородних ідеалів. Ідеологією січових стрільців була єдина і незалежна Україна зі всіма своїми територіями. Важливо, що УСС були першою спробою створити українську національну армію для захисту Української держави не лише від східного ворога, а й від західного. Вони відчайдушно боролись за волю України.

Наприкінці січня – початку лютого 1918 на підступах до Києва розгорнулися запеклі бої з наступаючими більшовицькими військами під командуванням М. Муравйова, які рвалися до міста. Столицю України обороняли Гайдамацький Кіш Слобідської України, Курінь Січових Стрільців, Помічний Студентський Курінь, курінь Вільного Козацтва, полк ім. кошового К. Гордієнка, Окремий

Чорноморський Курінь, Залізничний Курінь, Автопанцирний дивізіон та інші невеликі військові загони. Пізніше всі ці частини, крім Гайдамацького Коша були об'єднані в Окремий Запорізький загін під командуванням генерала К. Присовського, чим було покладено початок формуванню регулярної армії. Після укладення Берестейського миру, у боях за Київ брали участь дивізія Синьожупанників та Козацько-Стрілецька дивізія (дивізія Сірожупанників).

В ході боїв Окремий Запорізький Корпус перейменовано у Запорізьку дивізію, а з кінці березня – у Запорізький Корпус. У березні 1918 року українські війська звільнили Київ, у квітні – провели успішний похід в Крим, визволивши Сімферополь, Бахчисарай, Джанкой та інші міста. У тому ж квітні визволили Полтаву, Харків і Донбас та вийшли до кордону з червоною Росією, завершивши визволення території України від ворога. При цьому в березні–квітні 1918 року армія налічувала близько 15 тисяч вояків, 60 гармат, 250 кулеметів та декілька бронепотягів...

Подальші бойові дії приносили в історію Армії УНР як перемоги, так і поразки. В грудні 1918 року було сформовано 4 армійські групи – Лівобережну, Північну Правобережну, Південну Правобережну і Дністрянську.

В травні 1919 року армія була реорганізована: з 11-ти дивізій створено п'ять самостійних груп. До складу Армії УНР входили також повстанське формування "Запорізька Січ" отамана Ю. Божка та інші повстанські загони.

У липні на початку серпня 1919 перед походом на Київ та Одесу Армія УНР нараховувала 35 тис. козаків і старшин, 177 гармат, 533 кулемети, 9 бронепотягів, 26 літаків.

Під час Першого зимового походу Армії УНР у 1919–1920 роках у складі бойової групи було близько 10 тисяч вояків, з них лише 2680 були у стройових частинах, решта вояків були хворими на тиф або пораненими. Після прориву польсько-радянського фронту армія УНР нараховувала 397 старшин та 5950 козаків. У жовтні 1920 року кількість вояків в Армії УНР знову становила 23 тисячі.

УНР мала справді зятяг вояків. Навіть після фактичної втрати Україною державності козаки у Холодному Яру під чорним прапором з тризубом і гаслом "Воля України – або смерть!" відмовилися визнавати будь-яку владу, окрім УНР. І земель, контролюваних новітніми гайдамаками, як вогню боялися московські зайти...

Вояки УПА (1942–1954 роки)

Перші загони УПА організував отаман Тарас Бульба-Боровець. Підпорядковуючись уряду Української Народної Республіки, Українська Повстанська Армія боролась проти радянських і німецьких військ. Протягом всього існу-

вання УПА німці намагались її знищити: це були масові акції, зокрема розстріли. Більшовики теж не відставали: влаштували засідки та великі бої. Росіяни діяли підло: перевдягаючись у форму українців, нападали на місцеве населення, щоб посяяти ненависть до наших воїнів.

УПА, яка була партизанським формуванням, ділилась на 4 групи – Північ, Південь, Захід, Схід (дуже малочисельна). Це була кавалерія та артилерійські загони. Армія не була регулярною, тому не мала постійної амуніції. Нерідко одягали трофейну німецьку чи радянську. Та коли шили форму самостійно (вона була зеленою) – зображали на ній тризуб. Відомо, що пряжки з тризубом виготовляли із відстріляних гарматних гільз. Медикаменти, їжу, побутові предмети, навіть зброю для вояків збирали самі селяни добровільно.

Хоч солдати УПА не володіли достатнім запасом озброєння (зброя так само була трофейна – радянська, німецька, менше – польська та угорська),

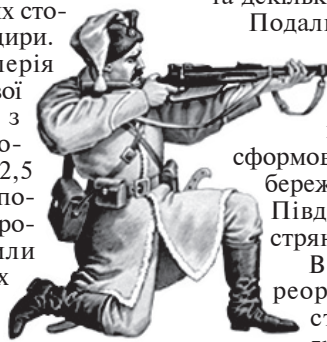
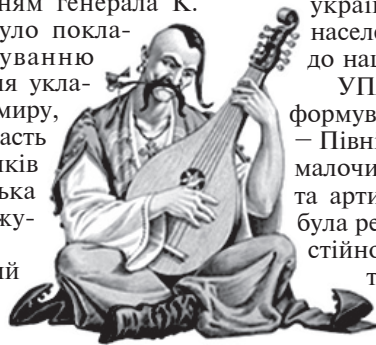
"Укропи", "кіборги" (Наш час)

На час здобуття Україною незалежності наша армія була однією з найбільших в Європі, до того ж оснащена ядерною зброєю. Та практично за 10 років число військових скоротилося більш як наполовину, у разі зменшилась кількість військової техніки та озброєння. Україна відмовилась від ядерної зброї, отримавши взаємні гарантії суверенітету і безпеки (від Росії зокрема), вірячи у мирне майбутнє. Коли Росія вже почала впроваджувати свій підступний план нападу на незалежну державу, Збройні сили України виявились не зовсім готовими до війни. Ніхто не сподівався нападу "дружньої" сусідки.

Та він стався. Саме у час, коли інша частина українського військового потенціалу була добре сформована і готова до всього. Це були добровольці. Ті, хто пройшов Майдан, хто захищав Крим, ті, хто розумів, що відбувається насправді. В Україні почали формуватись добровольчі підрозділи: "Азов", "Правий сектор", УНСО, "Айдар", "Донбас", "Січ" та інші. Вони укріпили сили війська. Українці, як ніколи єдині в ідеї незалежності і цілісності держави, стали консолідувати сили у допомозі армії. Крім зброї та військової техніки, які надає солдатам держава, всім потрібним забезпечують їх і волонтери. Люди шийють маскувальні сітки, бронешилети, купують автомобілі і новітню техніку.

Сучасні українські воїни користуються приладами нічного бачення, артилерійськими установками різного типу. У розпорядженні армії сучасні бронемашини та реанімобілі, безпілотні літальні апарати, тощо. Українське військо сильне фізично, та головне – морально. Воїни відчайдушні та незламні, наче кіборги. Як відомо, кіборгами почали називати захисників Донецького аеропорту здивовані їхньою мужністю і витривалістю вороги. Ще одне слово, яким нарекли наших

військових росіяни – "укропи". Зневажливе у їхньому розумінні, це слово стало сприйматись у нас як позитивне, похідне від "Український Опір". Українці самі називають себе "укропами", вірячи у добру силу правди, що, наче зелена рослина, відганяє злих духів. Сучасні українські воїни – це знову ті, хто взявся за зброю, щоб захистити державу. Їх називають воїнами світла, бо вони воюють за правду. Вони сильні, як ніколи. Вони продовжують боротись, бо ми мусимо перемогти!

Мал. Михайла ДЯЧЕНКА

Святий Георгій Переможець - заступник Війська Українського!

Святий Георгій. Святий Юрій. Юрій-Зміборець, Георгій Переможець (від грец. агіос Георгіос) — святий, мученик і воїн, патрон візантійських імператорів, а пізніше і руських - українських князів. Святий Георгій є однією з найвідоміших постатей в християнському світі, його історія надихала митців протягом століть.

Святий Георгій народився у III столітті в Каппадокії. Він походив із князівського роду. Його батько обіймав високу посаду в римському війську, однак незабаром його скарали на смерть за Христа, і мати з дитиною переїхала до свого маєтку в Палестину, у місто Ліди. Вона присвятила життя вихованню сина, навчила його Святому Письму. Часто розповідала про християнських мучеників і про доблесний подвиг його батька. Святий Георгій вступив на військову службу і завдяки своїм здібностям і мужності, виявлених у боях, вже в молодості одержав звання полководця при імператорі Діоклетіані. Він стає радником, супутником, ближчим імператора. Однак, коли Діоклетіан почав гоніння на християн, Святий Георгій не вагаючись відмовився від слави, почесностей і земних благ і встав на захист віри свого батька — християнства. Міцний, непоборний воїн, він зазнав тяжких мук за сповідання Христа і загинув від них. І за цей подвиг в ім'я віри Церква нарекла його Побідоносцем.

Шанування Святого Георгія почалося з V століття, йому поклонялися, як мученику і воїну. На Русі Святий Георгій відомий з часів прийняття християнства наприкінці X століття. Він з'явився серед інших християнських святих із Візантії, де шанування його мало вже багатовікову традицію.

Саме з місця особливого шанування Святого Великомученика Георгія Побідоносця почалося хрещення Київської Русі. Святий Рівноапостольний князь Володимир прийняв Святе хрещення в Криму біля Корсуня (Херсонеса) у Георгіївському монастирі.

Особливо багато для утвердження шанування Святого Георгія зробив київський князь Ярослав Мудрий, який прийняв при хрещенні його ім'я. На честь свого святого заступника в 1030 р. він заснує місто Юр'їв (зараз Біла Церква), тобто Георгія місто. У 1037 р. Ярослав починає будівництво Георгіївського монастиря в Києві і зводить у ньому храм, який до наших днів зберігся.

Святий Георгій здавна став покровителем воїнів. Весь православний світ відзначає Юр'їв день, як день захисника Вітчизни. Він є офіційним святом у Грузії, Болгарії, Сербії, Хорватії. Колись широко святкувався, як день Захисника Вітчизни і, взагалі, чоловічий день в Україні.

День загибелі Святого Великомученика — 6 травня — відзначається Церквами східного обряду і віднесений до числа церковних свят. До Георгія звертаються з проханням про здоров'я душевне та тілесне, про родючість землі, про допомогу і заступництво у боротьбі з ворогами рідної землі. Такі численні "обов'язки", очевидно, й забезпечили святому широку славу і поклоніння багатьох народів.

Нехай же Святий Георгій (Юрій) Переможець буде покровителем наших Українських військових захисників нашої рідної України в час важких випробувань і війни, та стане на захист і заступництво нашій славній Україні!

Святий Великомученику Георгію (Юрію) Перемождо моли Бога за нас грішних! Та подай перемогу над ворогом, та мир нашій державі Україні!

**З повагою підготував настоятель Храму святих
Первоверховних Апостолів Петра і Павла
м. Чигирин протоієрей Василь ЦИРІЛЬ**

ДЕНЬ В ІСТОРІЇ 25 квітня – 9 травня

25 квітня 1944 р. в урочищі Гурби завершилася битва південної групи УПА-Північ "Богун" та з'єднання "Холодний Яр" УПА-Південь проти військ НКВД та регулярної армії Москви.

26 квітня 1840 р. в Петербурзі вийшло друком перше видання "Кобзаря" Тараса ШЕВЧЕНКА.

26 квітня 1945 р. помер Павло СКОРОПАДСЬКИЙ (на портреті), Гетьман Української Держави.

26 квітня 1989 р. під час мітингу пам'яті жертв Чорнобиля у Львові вперше замайорили синьо-жовті прапори.

27 квітня 1929 р. загинув холоднорський отаман Яків МАМАЙ-ЩИРИЦЯ.

28 квітня 1915 р. почалися переможні бої Українських січових стрільців проти москвитів на горі Маківці у Карпатах.

28 квітня 1922 р. засновано Українську господарську академію у чеських Подебрадах.

29 квітня 1648 р. розпочалася битва під Жовтими Водами, переможна для козацького війська гетьмана Богдана ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

29 квітня 1918 р. Чорноморський військовий флот підняв українські прапори.

1 травня 1497 р. мученицькою смертю від рук татар загинув митрополит Київський МАКАРІЙ. Нетлінні мощі Святого покояться у Володимирському соборі столиці.

1 травня 1653 р. Тиміш ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ розгромив молдавсько-семигородське військо під Яссами.

1 травня 1922 р. створено Подільську повстанську групу на чолі з Яковом ОРЛОМ-ГАЛЬЧЕВСЬКИМ.

2 травня 1512 р. князь Костянтин ОСТРОЗЬКИЙ (на портреті) розбив татар під Вишневцем.

3 травня 1873 р. народився Павло СКОРОПАДСЬКИЙ, Гетьман України.

3 травня 1924 р. загинув Микола МІХНОВСЬКИЙ.

3 травня 1946 р. вояки УПА знищили генерал-полковника НКВД Москаленка.

4 травня 1733 р. помер запорозький кошовий отаман Кость ГОРДІЄНКО (на портреті).

4 травня 1838 р. викуплено з кріпацтва Тараса ШЕВЧЕНКА.

5 травня 1877 р. народився Михайло ВОЛОШИН, командант куреня УСС, віце-президент

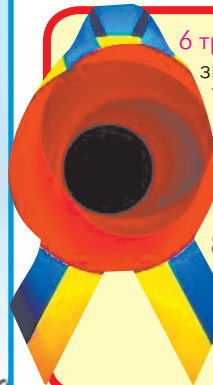
Союзу українських адвокатів.

5 травня 1898 р. народився Георгій ТКАЧЕНКО, старосвітський кобзар.

5 травня 1917 р. у Києві почався 1-й Всеукраїнський військовий з'їзд.

5 травня 1917 р. створено Український генеральний військовий комітет.

5 травня 1920 р. проголошено автокефалію УПЦ.

6 травня 1920 р. переможно завершився Перший зимовий похід Армії УНР.

7 травня 1840 р. народився Марко КРОПИВНИЦЬКИЙ, драматург, режисер і актор.

7 травня 1900 р. народився Юрій ЛИПА, філософ, поет, лікар УПА.

7 травня 1920 р. війська УНР разом з союзниками-поляками увійшли до Києва, визволеного від московських більшовиків.

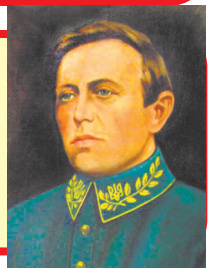
8 травня 1945 р. у передмісті Берліна Карлхорсті представники німецького головнокомандування на чолі з генералом Кейтелем підписали акт про беззастережну капітуляцію збройних сил

Німеччини; прийняття капітуляції підтвердили підписами представники США, Великобританії, СРСР і Франції.

9 травня 1890 р. народився Кирило ОСЬМАК, президент Української Головної Визвольної Ради.

9 травня 1919 р. Симон ПЕТЛЮРА (на портреті) обраний головою Директорії УНР.

9 травня 1921 р. від московської кулі загинув Кость ПЕСТУШКО (СТЕПОВИЙ-БЛАКИТНИЙ), отаман Степової дивізії.

Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ №18773-7573ПР від 18.01.2012 р.

Козацький край

Головний редактор —
Олег ОСТРОВСЬКИЙ
Шеф-редактор — Віктор ВОЛЯ
Редактор випуску — Петро ДОБРО
Голова редакційної ради —
Володимир МУЛЯВА
Засновник — Чигиринська ГО
"Вільне Козацтво Холодного Яру"

З питань придбання та розповсюдження газети
звертатися до редакції "Козацького краю" за адресою:
вул. Ільїна, 330, к. 4, м. Черкаси, 18005,
тел.: (0472) 31-29-74
E-mail: Cossack_land@i.ua
Газета віддрукована в ПП Руденко Ю.І.,
м. Черкаси, вул. Вербовецького, 1а. Тираж — 10 000 екз.
Замовлення №